

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO	2
2.	YHTEENVETO	4
3.	KAINUUN TUNTEMINEN	6
3.1.	Miten hyvin tuntee Kainuun?.....	6
3.2.	Onko käsitys Kainuusta myönteinen vai kielteinen?.....	8
3.3.	Kolme asiaa, jotka tulevat spontaanisti mieleen Kainuusta?.....	9
3.4.	Kainuun tunteminen asumisen tai käymisen perusteella	12
4.	KAINUUN IMAGO	13
4.1.	Mielikuvaan vaikuttavat lähteet	14
4.2.	Kainuuseen sopivat väittämät (15 kpl).....	15
4.3.	Mikä on parasta Kainuussa?.....	16
4.4.	Mikä on huonointa Kainuussa?	17
4.5.	Kainuuseen yhdistyvät asiat (16 kpl).....	18
4.6.	Toimialojen merkittävyys Kainuulle	19
4.7.	Kainuuseen sopivat väittämät.....	20
4.7.1.	Yleiset väittämät	21
4.7.2.	Harrastusmahdollisuudet.....	22
4.7.3.	Kainuun palvelut	23
4.7.4.	Yhteydet Kainuuseen	24
4.7.5.	Kainuun piirteet	25
4.8.	Kainuun houkuttelevuus	26
4.8.1.	Asuinmaakuntana	27
4.8.2.	Opiskelupaikkana	27
4.8.3.	Matkailukohteena	27
4.8.4.	Vapaa-ajan asuinpaikkana.....	28
4.8.5.	Työssäkäyntialueena	28
4.9.	Mikä erityinen kohde on jäänyt mieleen Kainuusta.....	29

1. JOHDANTO

Tutkimus on toteutettu Kainuun liiton toimeksiannosta.

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää suomalaisten mielipiteitä Kainuusta. Vastaavantyyppistä tutkimusta on tehty myös aiempina vuosina useita kertoja. Kohderyhmät ovat aiemmin olleet rajatummalla ja toteutustavat hieman poikkeavia, joten vuosien aikana tapahtuneita mielipidemuutoksia tarkastellaan vain soveltuvin osin.

Tutkimuksen on toteuttanut Taloustutkimus Oy.

Tutkimus on tehty puhelinhaastatteluina Taloustutkimuksen tutkimuskeskuksesta käsin. Alihankkijoita ei tässä projektissa ole käytetty. Haastattelijoina toimivat Taloustutkimuksen omat tähän tutkimusprojektiin koulutetut haastattelijat. Haastattelut toteutettiin suomen kielellä.

Lomake koostui valmiiksi strukturoiduista monivalintakysymyksistä ja avoimista kysymyksistä, joihin haastateltava sai kertoa mielipiteensä omin sanoin.

Tutkimus tehtiin 14.6.-28.7.2017 välisenä aikana.

Tutkimuksen kohderyhmän muodostivat 18 – 79 –vuotiaat manner-Suomessa asuvat henkilöt. Haastatteluja tehtiin kaikkiaan 1004 kpl.

Raportissa tehdään mahdollisuuksien mukaan vertailua kahteen edelliseen Kainuun maakuntakuvatutkimukseen, mutta tulosten vertailussa on huomioitava erilaiset tiedonkeruumenetelmät sekä erot tutkimusotoksissa eri vuosina.

2012: Puhelinhaastattelut ja kirjekysely. Pk-seudun, sekä Oulun, Jyväskylän ja Tampereen seutukuntien 18-65 –vuotiaat henkilöt. Otokoko 582 puhelinhaastattelua ja 435 palautunutta lomaketta.

2004: Puhelinhaastattelut. Kainuulaiset, muun Suomen suuri yleisö, kansanedustajat, median ja viranomaisten edustajat sekä Kainuun avaintoimialojen edustajat. Haastatteluja tehtiin kaikkiaan 836 kpl, joista kainuulaisia 150 ja muun Suomen suurta yleisöä 350 kpl. Muiden kohderyhmien osuus yhteensä 335.

Vastaajien taustatiedot

Haastatteluvaiheessa otos kiintiöitiin sukupuolen, iän ja asuinalueen (suuralueet) mukaan. Kiintiöinnillä pyrittiin varmistamaan riittävä määrä vastaajia molemmista sukupuolista, jokaisesta ikäryhmästä sekä joka puolelta Suomea. Kiintiöt olivat seuraavat.

	kpl
Naiset	500
Miehet	500
18-29-vuotiaat	200
30-39-vuotiaat	200
40-49-vuotiaat	200
50-59-vuotiaat	200
60-79-vuotiaat	200
Helsinki-Uusimaa	250
Etelä-Suomi	250
Länsi-Suomi	250
Pohjois-Itä-Suomi	250

Tulosten yleistettävyyden vuoksi lopullinen aineisto on painotettu sukupuolen, iän ja asuinalueen perusteella kohderyhmää vastaavaksi.

AINEISTON PAINOTTAMATON JA PAINOTETTU RAKENNE

	Painottamaton		Painotettu	
	n=	%	N=	%
Kaikki	1004	100	4 109 000	100
Naiset	501	50	2 064 000	50
Miehet	503	50	2 045 000	50
18-29-vuotiaat	203	20	802 000	20
30-39-vuotiaat	200	20	699 000	17
40-49-vuotiaat	200	20	664 000	16
50-59-vuotiaat	201	20	739 000	18
60-79-vuotiaat	200	20	1 205 000	29
Helsinki-Uusimaa	252	25	1 236 000	30
Etelä-Suomi	251	25	879 000	21
Länsi-Suomi	250	25	1 029 000	25
Pohjois-Itä-Suomi	251	25	964 000	23

2. YHTEENVETO

Kainuun tuntemisen taso on heikko. Vain reilu kymmenesosa suomalaisista 18-79 – vuotiaista sanoo tuntevansa Kainuun hyvin, reilu puolet huonosti. Vaikka Kainuuta ei tunneta kovin hyvin, on kokonaiskäsitys siitä selvästi useammin myönteinen kuin kielteinen. Noin 60 % kaikista vastaajista kokonaiskäsitys on joko melko tai erittäin myönteinen.

Kainuusta spontaanisti mieleen tulevat ajatukset liittyvät useimmin ”luontoon” tai luontoon erilaisissa muodoissa (kaunis luonto, kauniit maisemat, metsät, vesistöt jne.). Paikkakunnista ”Kajaani” ja ”Vuokatti” mainitaan useimmin. ”Kainuun Prikaati” erilaisine muunnelmineen (armeija, varuskunta, prikaati, Hoikankangas) tulee spontaanisti mieleen kymmenille suomalaisille. Lisäksi kainuulaisten ”ihmisten iloisuus ja yleensä myönteisyys tai leppoisuus” mainitaan spontaanisti useita kertoja. ”Kaivoksiin” (Talvivaara tai Terrafame) liittyviä asioita nousee myös usein esiin, useimmin neutraalisti ilman sen erityisempiä lisäkommentteja myönteiseen tai kielteiseen suuntaan. Kielteisempiä Kainuuseen yhdistettäviä asioita ovat sijaintiin (syrjässä, etäällä jne.) sekä huonoon taloudelliseen tilanteeseen liittyvät ajatukset (huono työllisyystilanne, paljon työttömyyttä, vaikea työn löytäminen jne.)

8 % haastatelluista on asunut tai kotoisin Kainuusta, 70 % suomalaisista on käynyt Kainuussa, 22 % ei ole koskaan edes käynyt Kainuussa.

Kainuun ehdoton mielikuvavaltti on ”puhdas luonto”, toiseksi parhaiten Kainuuta kuvaa ominaisuudet ”puhtaat elintarvikkeet” ja ”turvallinen ympäristö”. Tarkasteltaessa eri mielikuvaväittämien osalta sitä miten ne vaikuttavat yleensä Kainuusta annettuun kokonaisarvioon nousevat Kainuun vahvuksina esiin lisäksi ”hyvät matkailukohteet” ja ”soveltuvuus vapaa-ajan asumiseen”. Myös ”turvallisella ympäristöllä” on vahva sidos annettuun kokonaisarvioon.

Erilaisia vaihtoehtoja esittämällä kysyttiin niiden yhdistettävyyttä Kainuuseen. Näistä parhaiten Kainuuseen vastaajien ajatuksissa yhdistyvät ”Vuokatti” sekä ”Karhut ja sudet”, jotka molemmat vähintään melko hyvin Kainuuseen yhdistää noin 80 % haastatelluista. Lisäksi Kainuuseen yhdistetään usein myös ”Prikaati” sekä ”Raatteentie”, molemmat yli 60 % osuudella.

Tutkimuksessa selvitettiin myös vastaajien ajatuksia muutamien toimialojen merkittävyydestä Kainuussa. Useimmin merkittävänä pidetään ”metsätaloutta” ja ”matkailua”, jotka molemmat mainitaan vähintään melko merkittävänä yli 80 %:sesti. Seuraavaksi merkittävimpiä toimialoja ovat ”kaivostoiminta” (62 %) ja ”maatalous” (50 %).

Lisäksi haastateltaville esitettiin lukuisia Kainuuseen liittyviä väittämiä, joiden osalta kysyttiin mitä mieltä he niistä ovat. 95 % haastatelluista on sitä mieltä, että ”Kainuussa on kauniit maisemat” ja ”Kainuussa on hiljaista ja rauhallista”. Näiden asioiden keskeisyyttä Kainuun imagossa korostaa se seikka, että täysin samaa mieltä olevien osuudet ovat hyvin suuria (69 % ja 59 %). Enemmistö (yli 60 %) on myös sitä mieltä, että ”Kainuulla on mielenkiintoinen historia ja perinteet”, ”Kainuussa on hyvää lähiruokaa” ja ”Kainuulla on omaleimainen paikalliskulttuuri. Näiden asioiden painoarvo Kainuun imagossa ei ole kuitenkaan yhtä merkittävä kuin kahden ensin käsitellyn asian.

Muutamasta harrastus- ajanviettomahdollisuuksista Kainuun imagoon keskeisimmin kuuluu käsitys ”Kainuun hyvistä retkeily- ja vaellusmahdollisuuksista” (95 % on tätä mieltä ja 67 % on täysin samaa mieltä) ”hyvistä kalastus- ja metsästysmahdollisuuksista” sekä ”hyvistä maastohiihtomahdollisuuksista”. Hyvin sopivat harrastusmahdollisuudetkin ovat siis keskeisesti kytköksissä luontoon.

Mielikuvat Kainuun palvelutarjonnasta eivät sen sijaan ole yhtä myönteisiä. Parhaiten tässä suhteessa pärjää ”Kainuun majoitus- ja ravintolapalvelut”, joita noin puolet pitää monipuolisina ja tasokkaina. Kylpyläpalveluita hyvinä pitää jonkin verran alle puolet haastatelluista, tapahtumia mielenkiintoisina pitäviä on reilu kolmannes ja ostosmahdollisuuksia hyvinä pitäviä vajaa viidesosa. Kainuun yöelämää vilkkaana pitäviä on alle kymmenesosa. Kainuun syrjäisyys korostuu myös siinä, että suomalaiset kokevat ”ettei Kainuuseen ole kovin helppo mennä”, ”sinne ei ole hyviä liikenneyhteyksiä” ”eikä ajomatkakaan ole kovin sopiva”.

Luonto on siis monissa eri tutkimuksen vaiheissa selkeä mielikuvavaltti. Niin on myös vielä Kainuun piirteitä mittaavassa kysymyssarjassa. Lähes kaikki pitävät Kainuuta luonnonläheisenä, ja valtaosa lisäksi maaseutumaisenakin. Muista ominaisuuksista Kainuuseen yhdistetään usein (vajaa kaksi kolmasosaa) omaperäisyys ja palveluhenkisyys. Kulttuurihenkenä Kainuun kokee joka toinen vastaaja. Kansainvälisenä Kainuuta ei pidetä, sillä tätä mieltä on joka neljäs suomalainen.

Kainuu houkuttelee suomalaisia erityisesti matkailukohteena (70 % houkuttelee vähintään melko paljon) ja toissijaisesti vapaa-ajan asuinpaikkana (39 %). Asuinmaakuntana, opiskelupaikkana tai työssäkäyntialueena se kiinnostaa harvemmin (noin 10 %).

Kainuun tunnusomaisimpana paikkana (erityisinä mieleen painuvina kohteina) on avoimen kysymyksen perusteella helppo nimetä Vuokatti, jonka mainitsee joka viides. Noin 10 %:n tuntumassa ovat lisäksi Kajaani ja Hossa. Lisäksi usein mainintoja saavat myös Kuhmo, Raateentie ja Sotkamo.

3. KAINUUN TUNTEMINEN

3.1. Miten hyvin tuntee Kainuun?

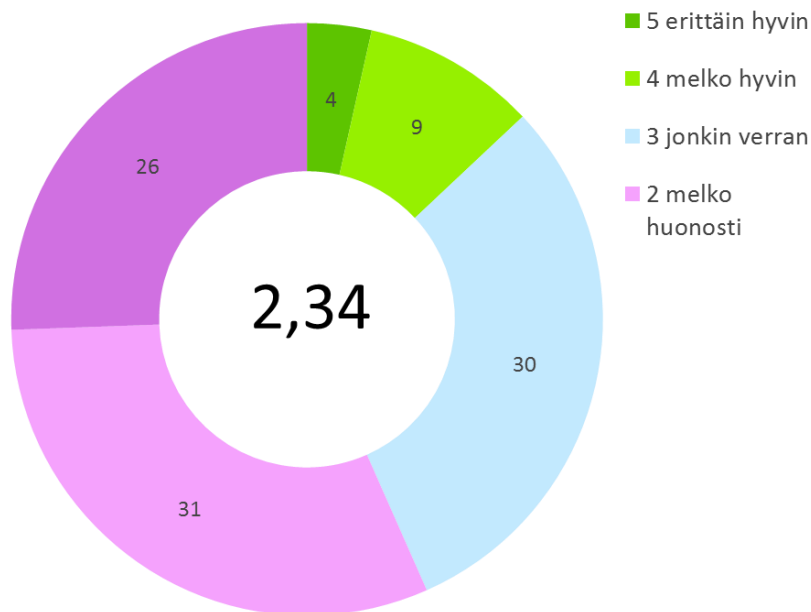
Kysymys: Kuinka hyvin omasta mielestänne tunnette Kainuun? Asteikko on 5=Erittäin hyvin-1=erittäin huonosti.

Tätä kysymystä ei ole esitetty aiemmin.

Kainuun tuntemisen taso on heikko, sillä vain reilu kymmenesosa 18 vuotta täyttäneistä suomalaista sanoo tuntevansa sen hyvin (erittäin tai melko hyvin). Reilu puolet tuntee Kainuun huonosti (erittäin tai melko) ja vajaa kolmasosa jonkin verran.

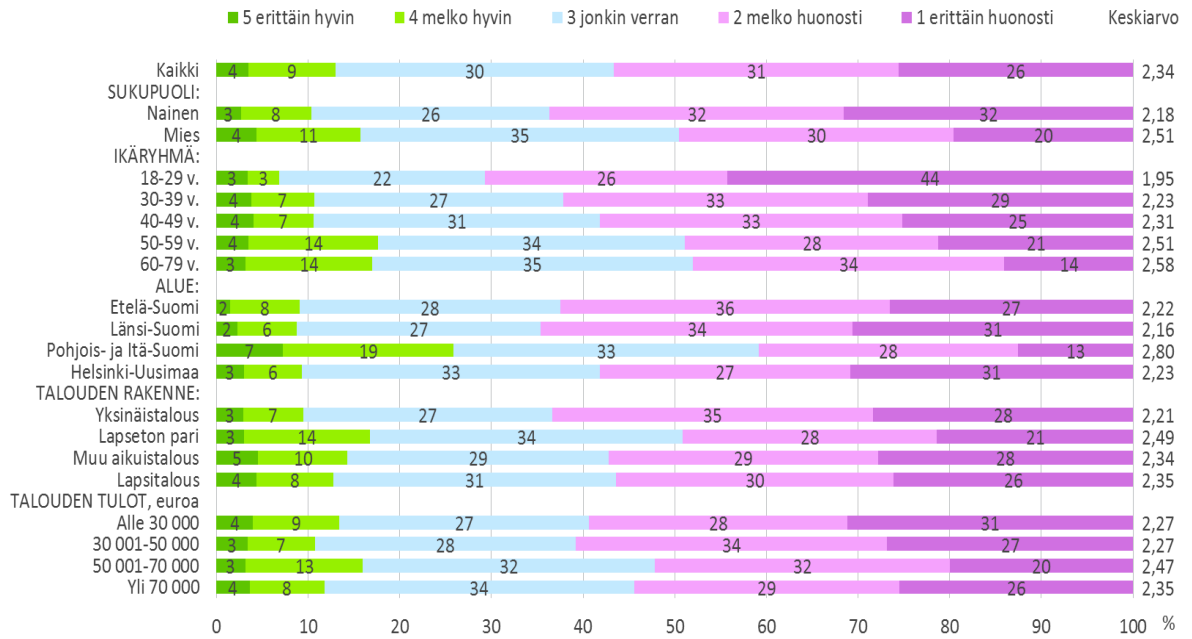
Miehet tuntevat Kainuun paremmin kuin naiset, lisäksi Kainuun tunnettuus on sitä parempi mitä iäkkäämmästä vastaajasta on kyse. Kainuu tunnetaan erityisesti Pohjois- ja Itä-Suomen suuralueen asukkaiden parissa, muualla Suomessa se tunnetaan huonosti.

Kuva 1: Kuinka hyvin tuntee Kainuun?

Kaikki vastaajat = 1004

Kuva 2: Kuinka hyvin tuntee Kainuun?

3.2. Onko käsitys Kainuusta myönteinen vai kielteinen?

Kysymys: Onko joko kokemukseen tai mielikuviin perustuva käsityksenne Kainuusta kokonaisuudessaan erittäin kielteinen, melko kielteinen, ei kielteinen eikä myönteinen, melko myönteinen vai erittäin myönteinen.

Tätä kysymystä ei ole esitetty aiemmin.

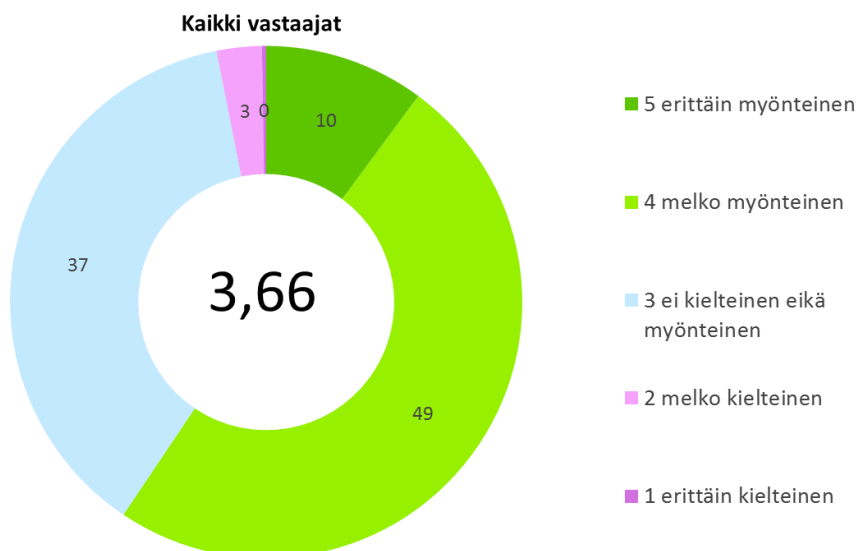
Vaikka Kainuuta ei siis tunnetakaan kovin hyvin, on kokonaiskäsitys siitä selvästi useammin myönteinen kuin kielteinen. Noin 60 % kaikista vastaajista kokonaiskäsitys on joko melko tai erittäin myönteinen. Vain 3 % suomalaisista kertoo, että heidän kokonaiskäsityksensä Kainuusta on kielteinen.

Perussuhtautuminen Kainuuseen on siis myönteistä.

Miehet ja naiset suhtautuvat kokonaisuudessaan Kainuuseen yhtä myönteisesti. Nuorimman ikäryhmän (18-29-vuotiaat) kokonaiskäsitys on neutraali, sillä lähes 60 % heistä arvioi asiaa ”ei myönteisenä eikä kielteisenä”. Voidaan sanoa, että kun ei Kainuuta tunneta, niin silloin arvioidaan neutraalisti. Useampi heistäkin kuitenkin arvioi Kainuuta useammin myönteisesti kuin kielteisesti. Iäkkäimmän ikäryhmän (60-79 –vuotiaat) kokonaiskäsitystä voidaan pitää myönteisenä, sillä yli 70 % heistä arvioi maakuntaa joko melko tai erittäin myönteisenä.

Eri alueilla asuvien mielipide-erot ovat melko pieniä. Kainuussa asuvien tai asuneiden käsitys Kainuusta on hyvin myönteinen (81 % pitää erittäin tai melko myönteisenä), mikä on hyvä uutinen. Potentiaalisimpien paluumuuttajien perussuhtautuminen Kainuuseen on siis positiivinen. Myös Kainuussa joskus käyneet arvioivat Kainuuta kokonaisuudessaan myönteisesti (64 %). Heillä, joilla ei ole käyntikokemusta Kainuusta, 58 % kertoo, ettei käsitys ole myönteinen eikä kielteinen ja suurempi osa heistäkin arvioi Kainuuta useammin myönteisesti kuin kielteisesti.

Kuva 3: Millainen kokonaiskäsitys Kainuusta?

3.3. Kolme asiaa, jotka tulevat spontaanisti mieleen Kainuusta?

Kysymys: Mainitkaa kolme asiaa, mitkä tulevat ensimmäisenä mieleen Kainuusta.

Kysymys oli avoin, eikä vastausvaihtoehtoja annettu etukäteen. Reilusta 1000 vastaajasta noin 60 kohdalla on se tilanne, ettei Kainuusta tule mitään mieleen. Ts. noin 94 % haastatelluista, siitä huolimatta, ettei Kainuuta oikein hyvin tunneta, osasi jotakin sanoa tähän kysymykseen. 85 % haastatelluista osasi mainita myös toisen asian ja 74 % vielä kolmannenkin asian.

Useimmin spontaanit ensimmäiset ajatukset liittyvät ”luontoon” tai luontoa sivuaviin asioihin (kaunis luonto, kauniit maisemat, metsät, vesistöt). Usein vastauksissa nousee esiin myös ”Kajaani” ja ”Vuokatti”. ”Kainuun Prikaati” erilaisine muunnelmineen (armeija, varuskunta, prikaati, Hoikankangas) tulee spontaanisti mieleen kymmenille suomalaisille.

”Kaivoksiin” (Talvivaara tai Terrafame) liittyviä asioita nousee esiin, useimmin neutraalisti ilman sen erityisempiä lisäkommentteja myönteiseen tai kielteiseen suuntaan. Lisäksi kainuulaisten ”ihmisten iloisuus ja yleensä myönteisyys” mainitaan spontaanisti useita kertoja.

Hieman kielteisempiä, usein esiin tulleita ajatuksia ovat Kainuun ”syrjäisyyteen ja huonoon sijaintiin liittyvät asiat” sekä mielikuva ”Kainuun huonosta taloudellisesta tilanteesta” (huono työllisyystilanne, paljon työttömyyttä, vaikea työn löytäminen jne.)

Kainuun sijaintiin liittyvistä kommentteista on nähtävissä, että Kainuu on sekä ”pohjoisessa” että ”idässä”, useammin kuitenkin ”pohjoisessa”. Osa yhdistää Kainuun Lappiin kun taas osa mainitsee esimerkiksi Joensuun ja Kuopion. Vastauksista käy selvästi ilmi, että osalle on hankala erottaa, kuuluuko Kuusamo ja Ruka Kainuuseen vaiko ei.

Kaikki spontaanit kommentit on löydettävissä erikseen toimitetusta tiedostosta.

KAIKKI SPONTAANIT MAININNAT

Vähintään 10 kertaa mainitut asiat.

Mitä suurempi kirjasinkoko, sitä useammin mainittu. Esim. luonto, 281 mainintaa, metsät (144), Kajaani (143), Vuokatti (76).

Kuva 5: Mitä tulee mieleen Kainuusta? (Kaikki mainitut asiat)

3.4. Kainuun tunteminen asumisen tai käymisen perusteella

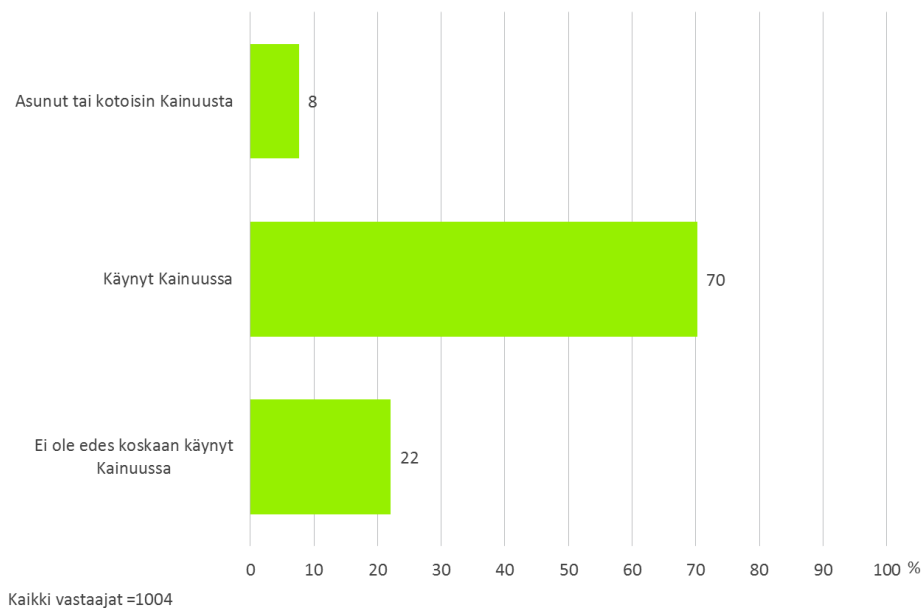
Kysymykset: Oletteko asunut Kainuussa tai kotoisin Kainuusta. JOS EI: Oletteko koskaan käynyt Kainuussa.

8 % on asunut tai kotoisin Kainuusta, 70 % suomalaisista on käynyt Kainuussa, 22 % ei ole koskaan edes käynyt Kainuussa.

Miehillä on naisia useammin kokemusta Kainuusta. Kolmannes 18 -29 –vuotiaista ei ole koskaan käynyt Kainuussa, mikä kannattaa huomioida pohdittaessa nuorten opiskelijarekrytointiponnisteluja. Luonnollisesti Pohjois- ja Itä-Suomessa asuvilla on enemmän kokemusta Kainuusta kuin muualla asuvilla.

Vuoden 2012 aineistossa 6 % on asunut Kainuussa, 74 % käynyt Kainuussa.

Kuva 6: Onko asunut Kainuussa, kotoisin Kainuusta tai käynyt Kainuussa?

4. KAINUUN IMAGO

Kainuun imagoa selvitettiin useilla eri kysymyssarjoilla. Raportissa nämä kysymykset on sijoitettu järjestykseen, mikä ei noudattele kysymyslomakkeen järjestystä. Asioita kartoitettiin pääosin strukturoiduilla, asteikollisilla kysymyksillä (niin kuin aiemmissakin tutkimuksissa), mutta mukana on myös avoimia kommentointimahdollisuuksia. Imagoa kartoitettiin seuraavanlaisilla näkökulmilla:

- Mitkä lähteet ovat vaikuttaneet Kainuusta syntyneisiin mielikuviin?
- Miten erilaiset väittämät ja mielikuvaominaisuudet sopivat Kainuuseen.
- Mikä on parasta Kainuussa? Entä huonointa?
- Kuinka merkittävänä kainuulaisina toimialoina eri toimialoja pidetään?
- Kuinka houkuttelevana Kainuuta pidetään asuinmaakuntana, opiskelupaikkana, matkailukohteena, vapaa-ajan asuinpaikkana ja työssäkäyntialueena.
- Mikä erityinen kohde on jäänyt mieleen Kainuusta?

4.1. Mielikuvaan vaikuttavat lähteet

Kysymys: Onko mielikuvaanne Kainuusta vaikuttanut (TIETOLÄHDE X)? Kyllä vai ei?

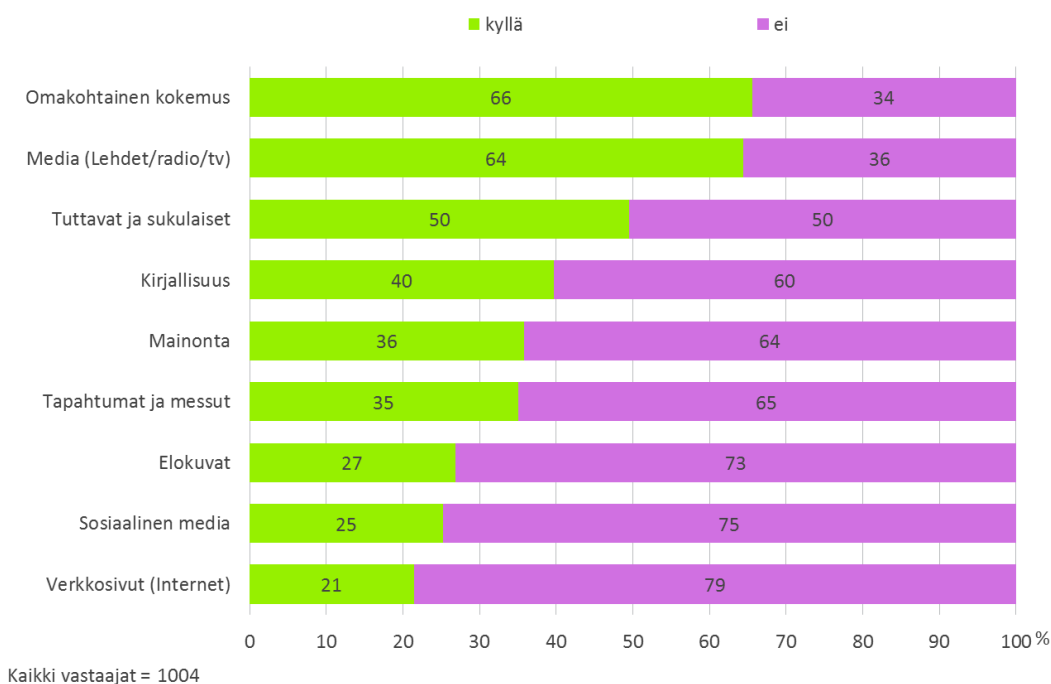
66 % haastatelluista kertoo, että omakohtainen kokemus on vaikuttanut heidän mielikuvaansa Kainuusta. Kun ajatellaan, että mielikuva Kainuusta on myönteinen, voidaan johtopäätöksenä ajatella, että yleisesti ottaen vierailut Kainuussa ovat onnistuneet, jopa paremmin kuin mitä on osattu odottaa. Haasteena erityisesti matkailulle voidaan nähdä se, miten loput 22 % suomalaisista, jotka eivät koskaan ole Kainuussa käyneet, saataisiin tietoiseksi Kainuusta ja sen mahdollisuuksista.

64 % kertoo, että media on vaikuttanut heidän mielikuvaansa Kainuusta. Toisin sanoen, pitäen mielessä, että mielikuva Kainuusta on pääsääntöisesti myönteinen, voidaan ajatella, että media on kertonut Kainuusta mukavia asioita.

50 % mainitsee tuttavien ja sukulaisten vaikuttaneen mielikuviin, 40 % mainitsee kirjallisuuden ja 36 % mainonnan. Myös tapahtumilla ja messuilla (35 %) on ollut merkitystä. Hieman harvemmin mainitaan elokuvat (27 %), sosiaalinen media (25 %) ja verkkosivut (21 %).

Vuoden 2012 tutkimuksessa useimmin mainittiin ”omakohtainen kokemus”, 68 %, toiseksi useimmin ”lehtijutut”, 62 % ja kolmanneksi useimmin ”tuttavat ja sukulaiset”, 60 %, joten asioiden järjestys on pysynyt samana. 2017 tutkimuksessa erilaiset mediat yhdistettiin samaan vaihtoehtoon, kun taas vuoden 2012 tutkimuksessa eri mediat oli pidetty erillään, joten siinä mielessä vertailu ei täysin ole mahdollista.

Kuva 7: Kainuusta syntyneeseen mielikuvaan vaikuttaneet lähteet?

4.2. Kainuuseen sopivat väittämät (15 kpl)

Kysymys: Kuinka hyvin seuraavat asiat kuvaavat Kainuuta? Asteikko on 5=Erittäin hyvin-1=erittäin huonosti. Vastaajille luettiin vaihtelevassa järjestyksessä erilaisia väittämiä, jotta mahdolliselta lukemisjärjestyksen tulokseen vaikuttavalta virhemahdollisuudelta vältytään.

Kainuun **ehdoton mielikuvavaltti** on ”puhdas luonto”, sillä peräti 53 % on sitä mieltä, että tämä ominaisuus kuvaa Kainuuta erittäin hyvin. 89 % on sitä mieltä, että ”puhdas luonto” kuvaa Kainuuta vähintäänkin melko hyvin.

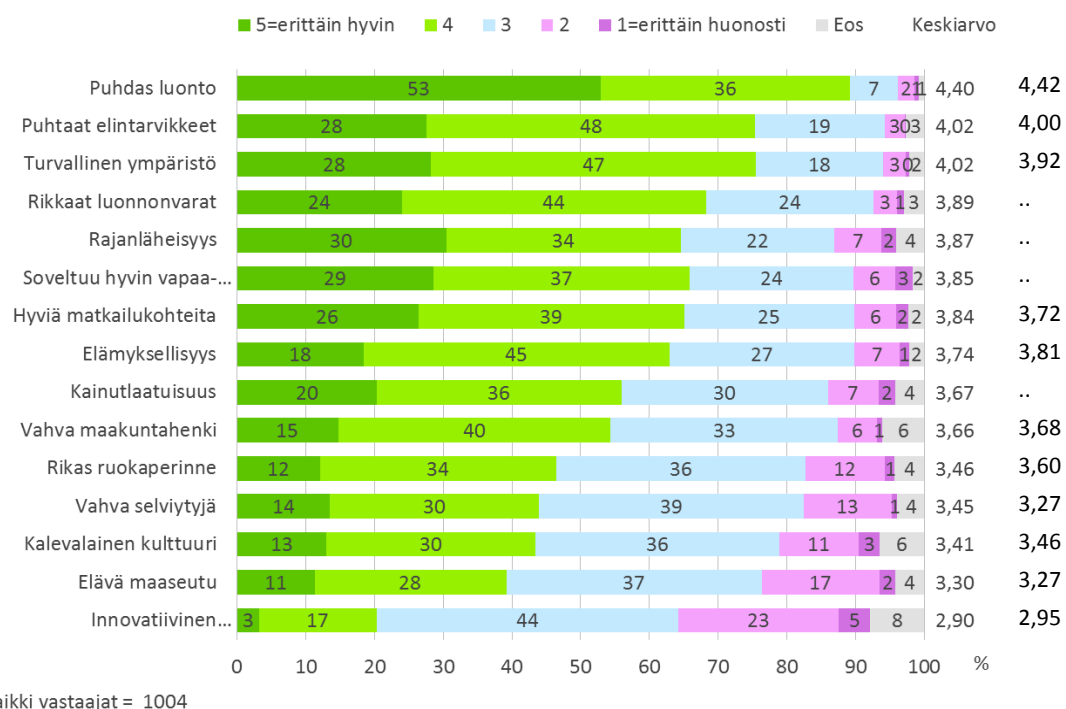
Toiseksi parhaiten Kainuuta kuvaa ominaisuudet ”puhtaat elintarvikkeet” ja ”turvallinen ympäristö”, joita molempia yli 70 % haastatelluista pitää Kainuuseen vähintään melko hyvin sopivina.

Kolmannen ryhmän muodostavat viisi ominaisuutta, joiden yli 60 % suomalaisista kokee istuvan Kainuuseen vähintäänkin melko hyvin: ”rikkaat luonnonvarat”, ”rajanläheisyys”, ”soveltuu hyvin vapaa-ajan asumiseen”, ”hyviä matkailukohteita” ja elämyksellisyys”.

Harvimmin Kainuuseen sopivat ”innovatiivinen maakunta”, ”elävä maaseutu”, ”kalevalainen kulttuuri”, ”vahva selviytyjä”, ”rikas ruokaperinne”, joiden alle 50 % kokee sopivan hyvin Kainuuseen. Näistäkin lähinnä ”innovatiivinen maakunta” on ominaisuus, minkä useampi mainitsee sopivan Kainuuseen huonosti kuin hyvin.

Vuoden 2012 tutkimuksen väittämiä päivitettiin hieman, joten tiedot eivät täysin ole vertailukelpoisia, alla olevassa kuvassa (8) on kuitenkin esitetty vastaavat / lähes vastaavat luvut myös vuoden 2012 osalta.

Kuva 8: Kuinka hyvin seuraavat asiat kuvaavat Kainuuta?

4.3. Mikä on parasta Kainuussa?

Kysymys: Mikä on mielestänne parasta Kainuussa? Kertokaa yksi asia mikä ensimmäisenä tulee mieleen?

Kysymys oli avoin, eikä vastausvaihtoehtoja annettu etukäteen. Reilusta 1000 vastaajasta noin 960 arvioi asiaa

Seuraavassa on esitetty sanapilvien avulla spontaaneja kommentteja. Kommentteja on muokattu kirjoitusasultaan siten, että samaan asiaan viittaavat eri muodossa olleet kommentit on yhtenäistetty, jotta paremmin saadaan selville kyseisten aihealueiden esiintymistiheyttä.

Tämän tutkimuksen perusteella ei jää epäselväksi, mitä suomalaiset eniten Kainuussa arvostavat. Se on luonto.

PARASTA KAINUUSSA

Vähintään 5 kertaa mainitut asiat.

Mitä suurempi kirjasinkoko, sitä useammin mainittu. Esim. luonto, 502 mainintaa, puhdas (44), vuokatti (42), rauha (33).

Kuva 9: Mikä on parasta Kainuussa? Avoin kysymys.

4.4. Mikä on huointa Kainuussa?

Kysymys: Mikä on mielestänne huointa Kainuussa? Kertokaa yksi asia mikä ensimmäisenä tulee mieleen?

Kysymys oli avoin, eikä vastausvaihtoehtoja annettu etukäteen. Reilusta 1000 vastaajasta noin 900 arvioi asiaa

Seuraavassa on esitetty sanapilvien avulla spontaaneja kommentteja. Kommentteja on muokattu kirjoitusasultaan siten, että samaan asiaan viittaavat eri muodossa olleet kommentit on yhtenäistetty, jotta paremmin saadaan selville kyseisten aihealueiden esiintymistiheyttä.

Tämän tutkimuksen perusteella ei huoina asioina nouse selvästi esiin yhtä asiaa, josta puhutaan samoin sanamuodoin. Kuitenkin eri vaihtoehtoista yhdistelemällä nähdään, että huoina asioina nähdään työttömyys/työllisyystilanne, Kainuun sijaintiin liittyvät asiat, Talvivaaran/Terrafamen/kaivoksin liittyvät asiat sekä väen väheneminen Kainuusta samoin kuin palveluiden puuttuminen alueelta.

HUOINTA KAINUUSSA

Vähintään 5 kertaa mainitut asiat.

Mitä suurempi kirjasinkoko, sitä useammin mainittu. Esim. työttömyys, 94 mainintaa, kaukana (81), kaivos (79), Terrafame (62).

Kuva 10: Mikä on huointa Kainuussa? Avoin kysymys.

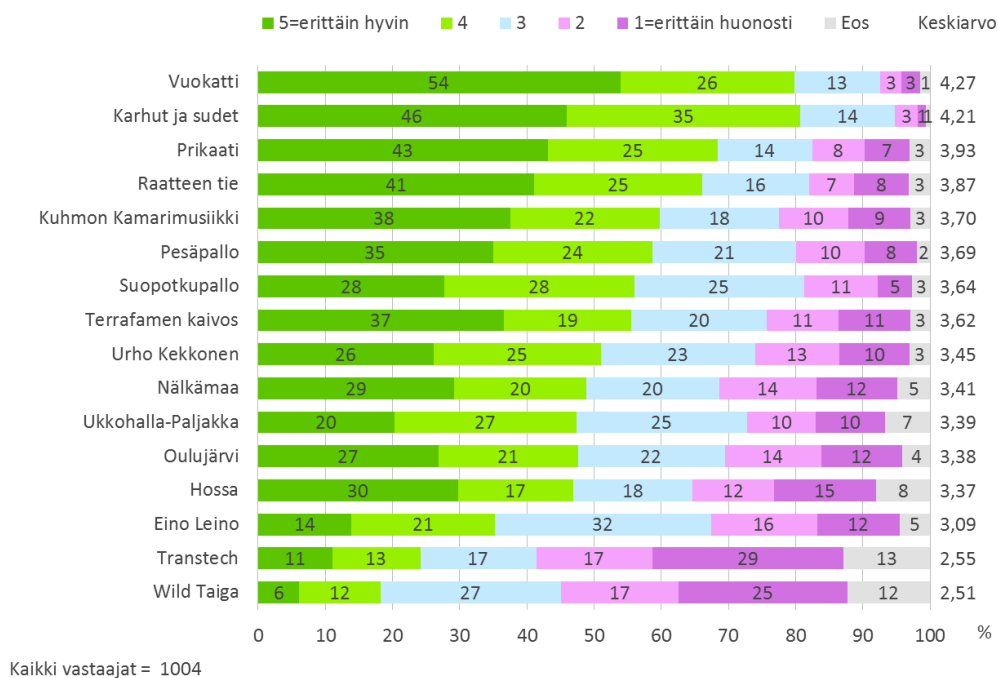
4.5. Kainuuseen yhdistyvät asiat (16 kpl)

Kysymys: Kuinka hyvin seuraavat asiat yhdistyvät Kainuuseen? Asteikko on 5=Erittäin hyvin-1=erittäin huonosti. Vastaajille lueteltiin vaihtelevassa järjestyksessä erilaisia asioita, jotta mahdolliselta lukemisjärjestyksen tulokseen vaikuttavalta virhemahdollisuudelta vältytään.

Parhaiten Kainuuseen yhdistyvät ”Vuokatti” sekä ”Karhut ja sudet”, jotka molemmat vähintään melko hyvin Kainuuseen yhdistää noin 80 % haastatelluista. Lisäksi Kainuuseen yhdistetään usein myös ”Prikaati” sekä ”Raatteen tie”, molemmat yli 60 % osuudella.

Kysytyistä asioista huonosti Kainuuseen yhdistetään useimmin ”Wild Taiga” ja ”Transtech”.

Kuva 11: Kuinka hyvin seuraavat asiat yhdistyvät Kainuuseen?

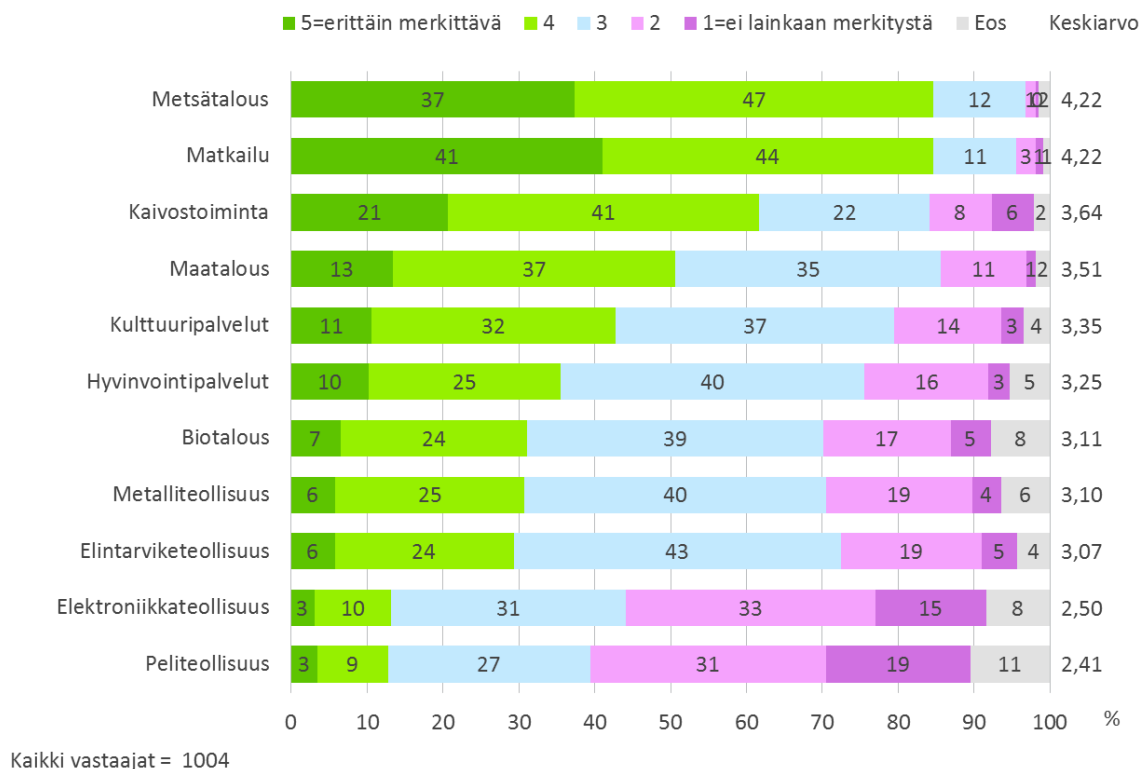
4.6. Toimialojen merkittävyys Kainuulle

Kysymys: Kuinka merkittäviä eri toimialat ovat Kainuussa. Asteikko on 5=Erittäin merkittävä -1=ei lainkaan merkittävä. Vastajille lueteltiin vaihtelevassa järjestyksessä erilaisia toimialoja, jotta mahdolliselta lukemisjärjestyksen tulokseen vaikuttavalta virhemahdollisuudelta vältytään.

Merkittävimpinä toimialoina Kainuussa pidetään ”metsätaloutta” ja ”matkailua”, jotka molemmat mainitaan vähintään melko merkittävänä yli 80 %:sesti. Seuraavaksi merkittävimpiä toimialoja ovat ”kaivostoiminta” (62 %) ja ”maatalous” (50 %).

Kysytyistä toimialoista vähiten merkittävänä pidetään ”peliteollisuutta” (12 %) ja ”elektroniikkateollisuutta” (13 %).

Kuva 12: Kuinka merkittäviä seuraavat toimialat ovat Kainuussa?

4.7. Kainuuseen sopivat väittämät

Kainuun imagoa haluttiin selvittää erilaisten väittämien avulla. Väittämät voidaan jakaa yleisiin väittämiin, harrastusmahdollisuuksia koskeviin väittämiin, Kainuun palveluihin liittyviin väittämiin, Kainuun saavutettavuuteen liittyviin väittämiin sekä yleisesti Kainuun piirteitä hahmottaviin ominaisuuksiin.

Kysymys: Luen seuraavaksi noin 30 erilaista väittämää. Kertokaa missä määrin olette samaa tai eri mieltä väittämän kanssa. Asteikko: 5=täysin samaa mieltä, 4=jokseenkin samaa mieltä, 3=ei eri eikä samaa mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä ja 1=täysin eri mieltä.

Kainuussa asuvat tai Kainuusta kotoisin olevat (n=79) arvioivat useimpia asioita myönteisemmässä valossa kuin Kainuussa käyneet tai he, jotka eivät Kainuussa ole käyneetkään. Erot eivät kuitenkaan useimmissa tapauksissa ole kovin suuria. Suurimmat näkemuserot Kainuuseen asumiskokemussuhteessa ja muiden välillä ovat Kainuun saavutettavuuteen liittyvissä asioissa, joita Kainuussa asuneet arvioivat muita myönteisemmin.

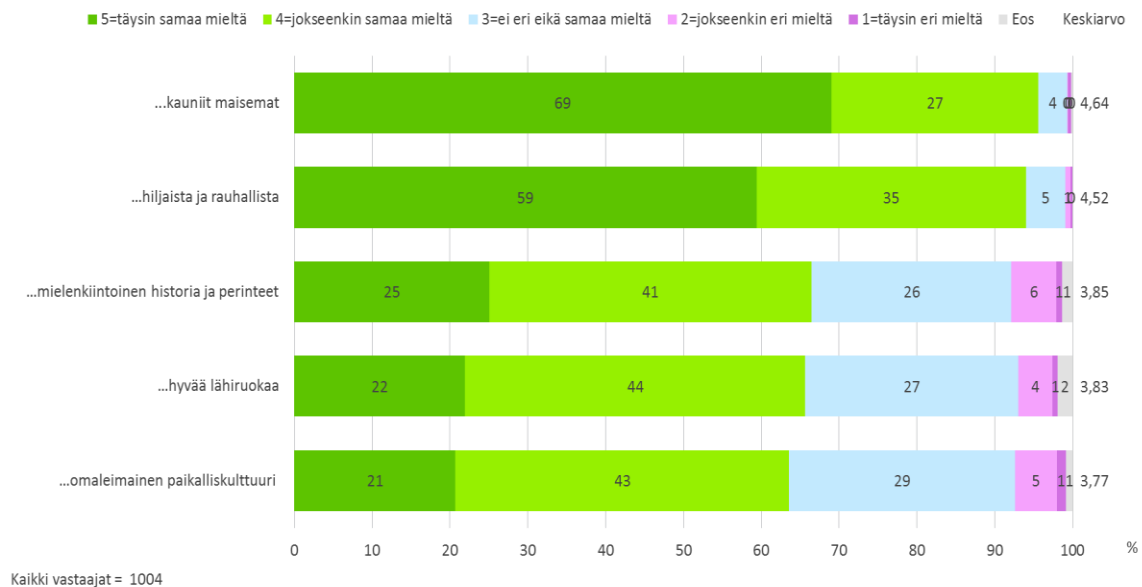
Kaikissa eri tavalla Kainuuta tuntevissa ryhmissä suurimmat vahvuudet liittyvät Kainuun luontoarvoihin: *kauniit maisemat, hiljaista ja rauhallista, hyvät retkeily- ja vaellusmahdollisuudet, hyvät kalastus- ja metsästysmahdollisuudet, hyvät maastohiihtomahdollisuudet ja luonnonläheinen*. Heikkouksina yleisesti voidaan pitää saavutettavuutta ja ostosmahdollisuuksien puutetta sekä yöelämän vilkkauden puutetta (toki voihan se olla myös vahvuus, vrt. Kainuussa on hiljaista ja rauhallista).

4.7.1. Yleiset väittämät

95 % haastatelluista on sitä mieltä, että ”Kainuussa on kauniit maisemat” ja ”Kainuussa on hiljaista ja rauhallista”. Näiden asioiden keskeisyyttä Kainuun imagossa korostaa se seikka, että täysin samaa mieltä olevien osuudet ovat hyvin suuria (69 % ja 59 %).

Enemmistö (yli 60 %) on myös sitä mieltä, että ”Kainuulla on mielenkiintoinen historia ja perinteet”, ”Kainuussa on hyvää lähiruokaa” ja ”Kainuulla on omaleimainen paikalliskulttuuri”. Näiden asioiden painoarvo Kainuun imagossa ei ole kuitenkaan yhtä merkittävä kuin kahden ensin käsitellyn asioiden, täysin samaa mieltä olevien osuudet ovat selvästi pienempiä (25 %, 22 % ja 21 %).

Kuva 13: Missä määrin olette samaa tai eri mieltä seuraavien Kainuuta koskevien väittämien kanssa? Kainuussa on...

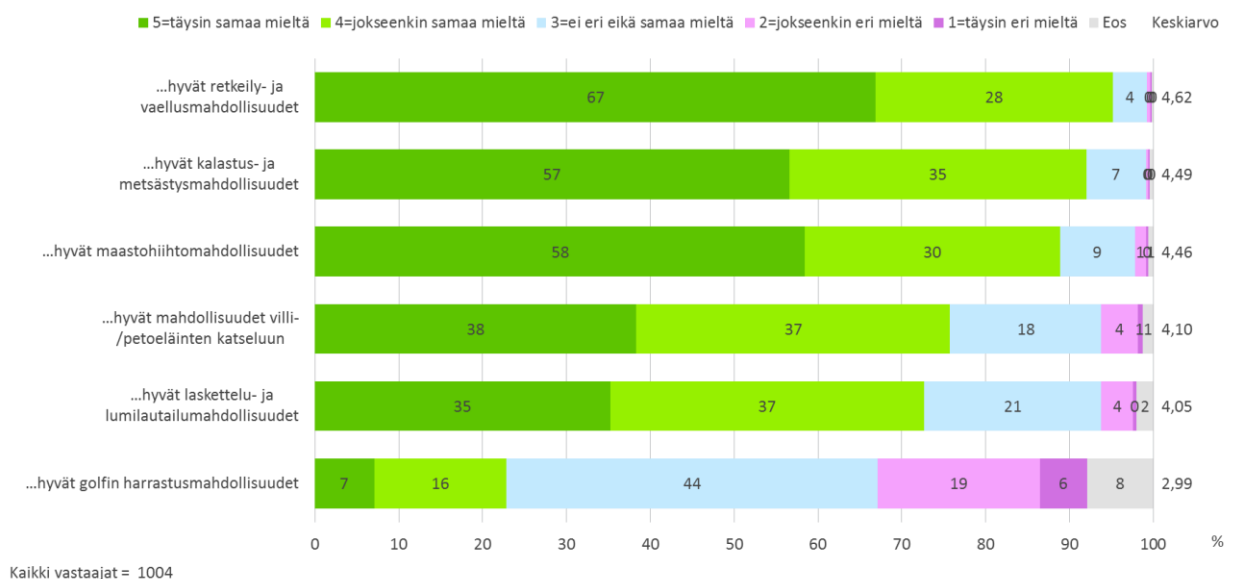
4.7.2. Harrastusmahdollisuudet

Erilaisiin harrastuksiin tai ajanviettoon liittyviä väittämiä oli 6 kpl, näistä Kainuun imagoon keskeisimmin kuuluu käsitys ”Kainuussa olevista hyvistä retkeily- ja vaellusmahdollisuuksista” (95 % on tätä mieltä ja 67 % on täysin samaa mieltä). Kaksi muuta voimakkaasti Kainuun imagoon kuuluvia asioita ovat ”hyvät kalastus- ja metsästysmahdollisuudet” sekä ”hyvät maastohiihtomahdollisuudet”, molempien väittämien kanssa samaa mieltä on noin 90 % vastaajista ja täysin samaa mieltä lähes 60 % vastaajista.

Kolmannen – usein Kainuun imagoon yhdistettävän – ryhmän muodostavat ”Kainuun hyvät villi-/petoeläinkatselumahdollisuudet” ja ”Kainuun hyvät laskettelu- ja lumilautailumahdollisuudet”. Näiden asioiden kanssa samaa mieltä on yli 70 % ja täysin samaa mieltä vajaa 40 %.

Golfharrastusmahdollisuuksia ei yhtä hyvin yhdistetä Kainuuseen. Tässä on toki huomattava, että noin puolet vastaajista ei oikein osaa arvioida asiaa. Hyvinä golfharrastusmahdollisuuksia pitäviä on 23 % ja huonoina pitäviä 25 %.

Kuva 14: Missä määrin olette samaa tai eri mieltä seuraavien Kainuuta koskevien väittämien kanssa? Kainuussa on...

4.7.3. Kainuun palvelut

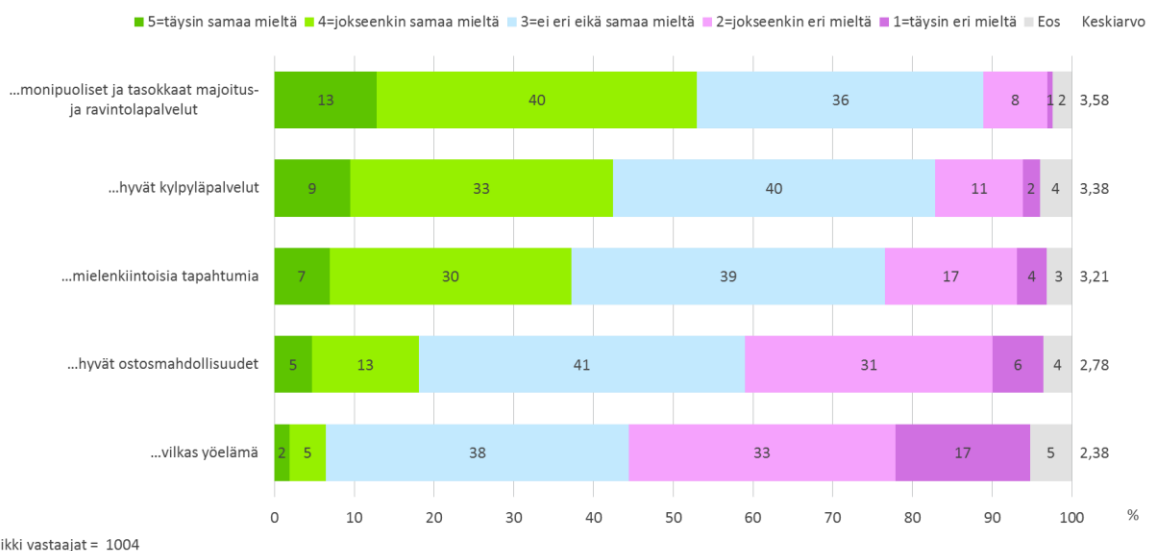
Mielikuvat Kainuun palvelutarjonnasta eivät ole erityisen myönteisiä. Parhaiten tässä suhteessa pärjää ”Kainuun monipuoliset ja tasokkaat majoitus- ja ravintolapalvelut”, 53 % on yleensä tätä mieltä, 13 % täysin samaa mieltä.

Kylpyläpalveluita hyvinä pitäviä on 42 %, tapahtumia mielenkiintoisina pitäviä on 37 %, ostosmahdollisuuksia hyvinä pitävien osuus on 18 % ja yöelämää vilkkaana pitäviä on 7 %.

Jokaisessa tähän osa-alueeseen liittyvässä väittämässä neutraalin arvion antaneita on lähes 40 %.

Useammin myönteisesti kuin kielteisesti arvioidaan majoitus- ja ravintolapalveluiden tasoa, kylpyläpalveluita ja tapahtumia. Sen sijaan useammin kielteinen kuin myönteinen mielikuva on ostosmahdollisuuksista ja yöelämän vilkkaudesta.

Kuva 15: Missä määrin olette samaa tai eri mieltä seuraavien Kainuuta koskevien väittämien kanssa? Kainuussa on...

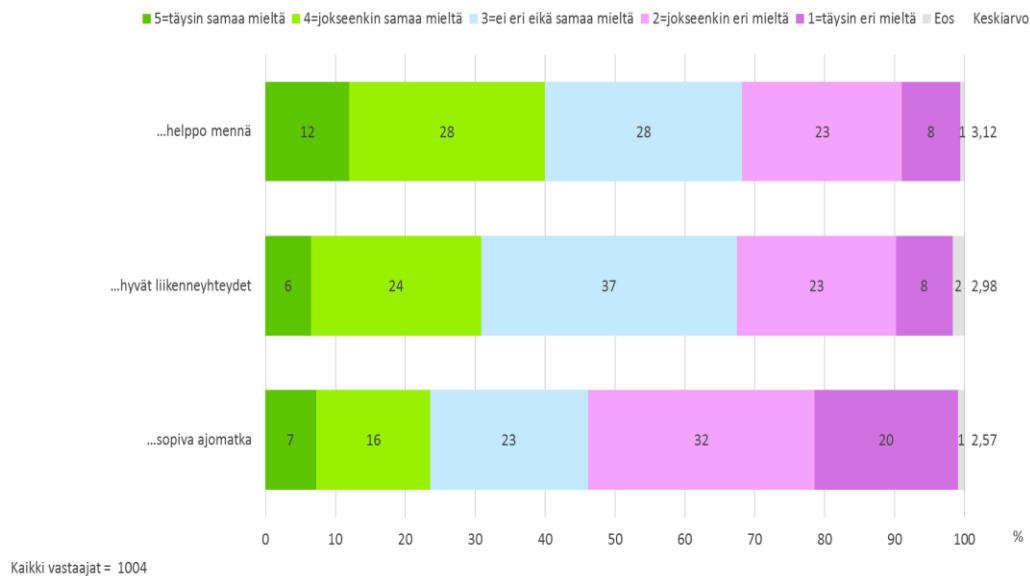

4.7.4. Yhteydet Kainuuseen

Vastausten perusteella vaikuttaa siltä, ”ettei Kainuuseen ole kovin helppo mennä”, ”sinne ei ole hyviä liikenneyhteyksiä” ”eikä ajomatkakaan ole kovin sopiva”.

Tosin on huomattava, että suurempi osa kokee Kainuuseen menon helpoksi (40 %) kuin vaikeaksi (31 %), yhtä moni pitää yhteyksiä hyvinä (30 %) kuin huononakin (31 %). Vain ajomatkan sopivuudessa suurempi osa pitää matkaa mieluummin ilmeisen pitkänä (52 %) kuin sopivana (23 %).

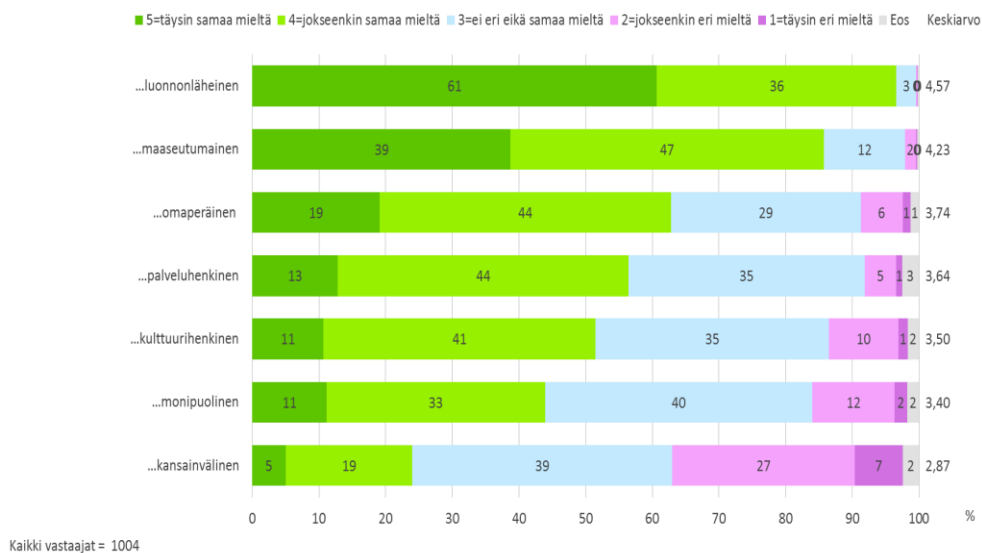
Kuva 16: Missä määrin olette samaa tai eri mieltä seuraavien Kainuuta koskevien väittämien kanssa? Kainuuseen on...

4.7.5.Kainuun piirteet

Kainuun piirteitä mittaavissa kysymyksissä vahvistuu käsitys siitä, että Kainuun mielikuvan keskeisimpiä piirteitä ovat luontoon ja maaseutumaisuuteen liittyvät asiat, sillä 97 % kokee Kainuun luonnonläheisenä (61 % täysin tätä mieltä) ja 86 % maaseutumaisena (39 % täysin tätä mieltä). Kainuu on enemmistö mielestä myös omaperäinen (63 %), palveluhenkinen (57 %), kulttuurihenkinen (52 %) ja melko monipuolinen (44 %). Kovin kansainvälinen Kainuu sen sijaan ei ole (24 %).

Kuva 17: Missä määrin olette samaa tai eri mieltä seuraavien Kainuuta koskevien väittämien kanssa? Kainuu on...

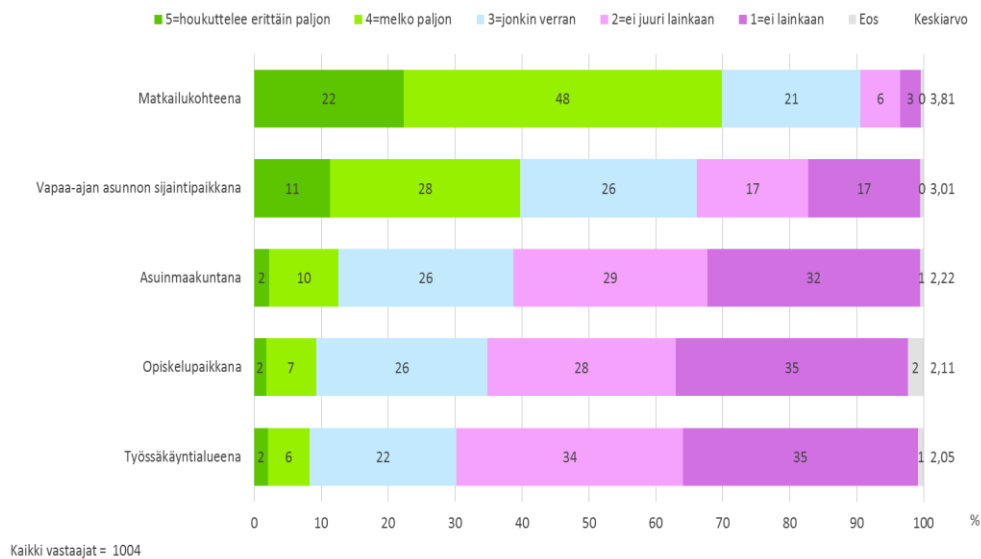
4.8. Kainuun houkuttelevuus

Kainuun houkuttelevuutta kysyttiin eri näkökulmista, asuinmaakuntana, opiskelupaikkana, matkailukohteena, vapaa-ajan asuinpaikkana ja työssäkäyntialueena.

Kysymys: Asteikolla 1-5, missä 5=houkuttelee erittäin paljon, 4=melko paljon, 3=jonkin verran, 2=ei juuri lainkaan ja 1=ei lainkaan, kuinka paljon Kainuu houkuttelee...
Asuinmaakuntana/opiskelupaikkana/matkailukohteena/vapaa-ajan asuinpaikkana/työssäkäyntialueena.

Yleisesti suomalaisten keskuudessa Kainuu houkuttelee ensisijaisesti matkailukohteena (70 % houkuttelee vähintään melko paljon) ja toissijaisesti vapaa-ajan asuinpaikkana (39 %). Asuinmaakuntana se kiinnostaa vähintään melko paljon 12 %, opiskelupaikkana 9 % ja työssäkäyntialueena 8 %.

Kuva 18: Kuinka paljon Kainuu houkuttelee...?

4.8.1. Asuinmaakuntana

Asuinmaakuntana Kainuu kiinnostaa vähintään melko paljon siis noin 490 000 suomalaista, tästä joukosta 330 000 on 50 vuotta täyttäneitä.

Kiinnostusta Kainuuta kohtaan asuinmaakuntana on useimmin Pohjois- ja Itä-Suomen alueella (erittäin tai melko paljon, 19 % = 180 000 henkilöä).

Kiinnostus Kainuussa asumiseen on sitä yleisempää mitä paremmin Kainuu tunnetaan. Potentiaalisin kohderyhmä Kainuussa asujiksi ovatkin eläkeikään yltäneet paluumuuttajat, jotka jossakin vaiheessa ovat siellä asuneet. Kainuu kiinnostaa erityisesti lapsettomissa talouksissa eläviä.

4.8.2. Opiskelupaikkana

Opiskelupaikkana Kainuu kiinnostaa vähintään melko paljon siis noin 370 000 suomalaista. Opiskelu Kainuussa kiinnostaa voimakkaimmin 30 – 39 –vuotiaita (12 %) ja 60 vuotta täyttäneitä (12 %). Alle 30 –vuotiaiden silmissä Kainuu ei ole kovin mielenkiintoinen opiskelupaikkanaanakaan, valtakunnallisesti tarkasteltuna (7 % houkuttelee erittäin tai melko paljon). Kiinnostuneet ovat siis enemmän täydennyskoulutusvaiheessa tai yleissivistävän koulutuksen vaiheessa olevia kuin perustutkintokoulutusvaiheessa olevia.

4.8.3. Matkailukohteena

Matkailukohteena Kainuu on siis hyvin kiinnostava. Peräti 2,9 miljoonaa tutkimuksen kohderyhmään kuuluvaa on kiinnostunut Kainuusta matkailukohteena joko erittäin tai melko paljon.

Kiinnostus Kainuuta kohtaan lisääntyy iän noustessa, mutta täytyy huomata, että alle 30 –vuotiaistakin 64 % on kiinnostunut Kainuusta matkailukohteena joko erittäin tai melko paljon.

Matkailullisesti Kainuu kiinnostaa joka puolella Suomea, suhteellisesti ottaen harvimminkin pääkaupunkiseudulla (64 %), mutta sielläkin on kuitenkin lähes 800 000 Kainuusta kiinnostunutta, joten potentiaalia löytyy kyllä pääkaupunkiseudultakin.

Uuden matkailupotentiaalin näkökulmasta on myönteistä, että 56 % heistäkin, jotka eivät koskaan ole käyneet Kainuussa, ovat sitä mieltä, että Kainuu matkailukohteena houkuttelee joko erittäin tai melko paljon. Määrällisesti tämä tarkoittaa noin 0,5 miljoonaa suomalaista.

4.8.4. Vapaa-ajan asuinpaikkana

Vapaa-ajan asuinpaikkanakin Kainuu on suhteellisen kiinnostava noin 1,6 miljoonan kiinnostuneen myötä (Kainuu houkuttelee heitä erittäin tai melko paljon).

Vapaa-ajan asuinpaikaksi Kainuu kiinnostaa tasaisesti eri ikäryhmiä. Useimmin erittäin houkuttelevana Kainuuta pitävät 60 vuotta täyttäneet, mutta alle 30 –vuotiaat pitävät Kainuuta melko houkuttelevana muita ikäluokkia useammin. Keskimäärin erittäin tai melko houkuttelevana Kainuuta pitäviä on kaikissa viidessä ikäryhmässä noin 40 %.

Vapaa-ajan asuinpaikkana Kainuu kiinnostaa erityisesti lähialueilla (Pohjois- ja Itä-Suomi) asuvia, joista 52 % (=0,5 miljoonaa henkilöä) on sitä mieltä, että Kainuu houkuttelee joko erittäin tai melko paljon. Länsi-Suomessa osuus on 42 %, Etelä-Suomessa ja pääkaupunkiseudulla osuus on pienempi, hieman yli 30 %.

Vapaa-ajan asuinpaikkana Kainuu kiinnostaa erityisesti heitä, joilla on omaa asuinkemusta Kainuusta (64 %). Reilu kolmasosa heistäkin, jotka ovat käyneet Kainuussa ja heistäkin, jotka eivät ole koskaan aiemmin käyneet Kainuussa, kokevat Kainuun houkuttelevana vapaa-ajan asuinpaikkana.

4.8.5. Työssäkäyntialueena

Työssäkäyntialueena Kainuu ei houkuttele kovin monia, 8 %. Keskimääräistä useammin Kainuu – tässä suhteessa – kiinnostaa miehiä, Pohjois- ja Itä-Suomen alueella asuvia, peruskoulu- tai ammatillisen koulutuksen suorittaneita, yksineläviä, sekä nyt asuvia tai aiemmin Kainuussa asuneita.

4.9. Mikä erityinen kohde on jäänyt mieleen Kainuusta

Haastattelun loppuksi kysyttiin avoimena kysymyksenä ajatuksia siitä, mikä kohde Kainuusta on erityisesti jäänyt mieleen. Kysymys kysyttiin heiltä, jotka ovat asuneet tai käyneet Kainuussa (n=782).

Useimmin erityisenä kohteena Kainuusta on jäänyt mieleen Vuokatti (20 %), toiseksi useimmin Kajaani (11 %), kolmantena Hossa (7 %) ennen Kuhmoa (5 %), Raatteen tietä/-porttia (5 %) ja Sotkamo (4 %).

Naiset muistavat miehiä useammin Katinkullan, Oulujärven, Kuhmon ja Puolangan. Miesten vastauksissa korostuvat puolestaan useammin Raatteen tie/portti, Hossa, Kajaani ja Kainuun prikaati. Molemmat mainitsevat kuitenkin useimmin Vuokatin ja toiseksi useimmin Kajaanin.

Alle 30 –vuotiaat muistavat Kainuusta erityisiä paikkoja yleensä ottaen harvemmin kuin sitä vanhemmat, parhaiten he muistavat Vuokatin (14 %), toiseksi useimmin Kainuun prikaatin (5 %).

30 vuotta täyttäneiden parissa Vuokatti on selvästi useimmin mainittu. 60 vuotta täyttäneet muistavat muita useammin Raatteen tien, Hossan ja Kuhmon. Tässä ikäryhmässä Kainuu laajenee muita useammin myös Kuusamoon, Rukalle ja Kolille.

Pohjois- ja Itä-Suomessa asuvat muistavat spontaanisti Kainuun erityiskohteina useampia asioita kuin muut, mutta heilläkin Vuokatti on selvästi useimmin mainittu 21 %:n osuudella.

Vuokatti oli myös vuonna 2012 selvästi useimmin mainittu kohde (156 mainintaa), vuonna 2004 useimmin mainittiin Sotkamo. Kajaani oli kaikkina kolmena vuotena toiseksi useimmin mainittu kohde. Sen sijaan Hossaa ei aiemmin ole mainittu yhtä usein kuin nyt.

Kuva 19: Mikä kohde Kainuusta on erityisesti jäänyt mieleen?